

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

BÄRNAVÄNNEN

N:o 38
21 Sept.

Illustrerad Veckotidning för Söndagsskolan och Hemmet.
Redaktör: J. B. GAUFFIN, Uppsala.

22 årg.
1905

Vandringen genom Röda hafvet.

2 Mos. 14: 15—27.

i läste förra söndagen om huru israeliterna genom sin lydnad för Guds anordning med påskalammet blefvo frälsta från mordängeln, som gick straffande fram bland egyptierna. Samma dag blefvo de ock frälsta från trältjänsten i Egypten, då de såsom en samlad nation drogo ut i öknen för att fira gudstjänst åt Herren. Och Herren gick före dem och ledde dem om dagen i en molnstod och om natten i en eldstod.

Men Israel fördes icke närmaste vägen till Kanans land utan genom öknen åt söder ned till Röda hafvet. Guds dom öfver Farao och hans folk var ännu icke afslutad. Därför måste Israel tåga åt detta håll. När Farao fick höra, att Moses med hela folket tågat ut i öknen, ångrade han sig och sade: "Huru illa gjorde vi icke, då vi släppte Israel, så att de nu icke mer skola tjäna oss!" Därpå satte han sig i spetsen för hela sin krigshär med dess hästar, vagnar och vagnkämpar och jagade efter Israel för att tvinga dem åter in i Egypten och i slafveriet. Och egyptierna hunno Israel vid Röda hafvets strand.

När då Israel såg egyptierna komma tågande efter dem, blefvo de mycket förskräckta, och själfva Moses gick vid hafsstranden och suckade till Gud i sitt hjärta. Men då hör han Herren fråga: "Hvarför ropar du till mig? Säg till Israels barn, att de draga vidare. Lyft din staf öfver hafvet och klyf det i tu, så att Israels barn

kunna gå midt igenom hafvet på torr mark."

Då räckte Moses ut sin hand öfver hafvet, och Herren lät en stark östsvind blåsa hela natten, och vattnet stod som en mur till höger och vänster. Men Herrens ängel, som gått framför dem, tog sin plats bakom dem, och molnstoden flyttade sig också bakom dem mellan Israels här och egyptiernas här. Så bröto Israels barn upp och tågade framåt öfver den torra hafsbotten. Stormens tjut och trampet af hästar och vagnar, sorlet af de tågande, män, kvinnor och barn, blandades till ett oändligt och hemskt larm. Vi kunna lätt tänka oss, att barnen skulle gråta och kvida, kvinnorna fälla tårar och jämra sig, och huru Israels krigsmän skulle söka trösta dem och påskynda deras vandring.

Och i egyptiernas här var det ännu hemskare. Här hördes bullret af vagnar och ryttare, af befälhafvarnes rop och hästarnes gnäggande samt de mest förtviflade ansträngningar att komma framåt. Här var det icke blott stormens tjut och vattnets buller, utan jämväl åska och blix och förfäran. Ty vattnet stängde vägen åt sidorna och bakefter hären började hafvet åter rulla in. Sol-

daterna voro förtviflade, befälhafvarne voro förtviflade och Farao fick åter igen känna dödens fador öfver att ha trotsat Herren i himmelen. Hvem kan måla eller skildra det hemska slut, som drabbade Farao och hans här under denna natt, när hästar och ryttare och stridsvagnar, Farao och hans krigsofverstar sjönko såsom bly i mäktiga vatten. Israeliter och egyptier hade ännu en gång fått erfaras, att Herren stred för Israel.

När israeliterna voro komna öfver på andra stranden, märkte de till fullo, hvilket mäktigt under Herren hade gjort med dem. Och Israels kvinnor med Mirjam i spetsen uppstämde Herrens lof och pris och beledsagade sången med musiken af pukor och trumpeter.

Här få vi lära oss, att Herren Gud hjälper sitt folk i de mest svåra stunder på det härligaste sätt. Det gäller för oss att af helt hjärta hålla oss till Gud, tro på honom, gå på hans vägar i lydnad och gudsfruktan, så skall han hjälpa oss härligen igenom all jordens nöd och sist frälsa oss till sitt himmelska rike. Då skola vi med jublande toner och rena läppar lofsjunga hans namn evinnerligen.

J. B. G.

Den räddande brisen.

Den under den gångna sommaren hemförlofvade doktor Hudson Taylor, som under en tid af fyrtio år verkat såsom missionär i Kina, berättar om en tilldragelse, som timade under hans första resa till detta land för omkring femtiotvå år sedan. Han färdades då med ett segelfartyg förbi Goda Hopps-udden, och det tog honom ungefär ett halft år att komma från Liverpool till Shanghai.

"Min första resa till Kina var rätt enformig", säger han. "Till följd af vindstilla förlorade vi mycken tid under ekvatorn och i Bortre Indiska hafvet uppehölls vi åter af samma orsak.

Vanligen sprang upp en lätt bris strax efter solnedgången och varade till morgongryningen. Af denna bris sökte vi draga största möjliga nytta. Men hela dagen måste man ligga stilla med slappt nedhängande segel. Ofta dref strömmen under denna tid skeppet åter tillbaka, så att man om dagen förlorade en god del, af hvad man vunnit under natten.

Detta hände särskildt en gång, när vi befunno oss i farlig närhet till norra kusten af Nya Guinea. Natten mellan lördagen och söndagen hade fört oss omkring trettio sjömil från land, men när jag på söndagsmorgonen höll gudstjänst på däck, kunde

jag icke undgå att märka, huru kaptenen under synbar oro höll utkik. När predikan var slut, fick jag veta orsaken: En undervattensström dref oss med fyra knops hastighet tillbaka rakt på klipporna, och vi närmade oss dem med sådan fart, att vi redan under den närmaste timmen utsattes för den största fara.

Efter middagen släpptes den stora båten i vattnet, och alla händer arbetade på att söka vända skeppets bog från kusten. Men det var förgäfvat. När vi drifvit ännu närmare kusten, kunde vi tydligt urskilja, huru infödingarne sprungo fram och tillbaka på stranden och huru de öfverallt tände eldar. Kaptenens skeppsbok innehöll den uppgiften, att invånarne vid dessa kuster voro människoätare, och denna uppgift öppnade just icke de angenämaste utsikter för oss.

När jag en stund tyst stått vid kaptenens sida, sade han till mig: "Nåväl, vi hafva gjort hvad göras kan. Nu kunna vi ej göra mer — vi måste vänta".

Då for en tanke genom mitt hufvud. "Nej kapten", sade jag, "en sak ha vi ännu inte gjort."

"Hvad skulle det vara?" sade han litet misstroget.

"Jo, vi äro ju här fyra kristna ombord, den svenske skeppsbyggmästaren, vår färgade kock, kapten och jag själf. Vi vilja draga oss tillbaka i våra kojor och förena oss i bön till Gud, att han snart ville skicka oss en bris. Han kan skicka oss en sådan likaväl nu som efter solnedgången."

Kaptenen var med om förslaget. Jag gick till de båda andra och förelade dem detsamma. Och sedan drogo vi oss tillbaka alla fyra för att anropa Gud. Jag bad icke länge men innerligt, och jag kände mig lugn och trygg, då jag åter steg upp på däck.

Förste officeren, en gudsförnekare, hade kommandot. Jag gick till honom och bad honom fira ned storseglet. För vindstillans skull voro de uppdragna, så att de icke onödigtvis skulle slå mot tacklingen.

"Hvartill skulle det tjäna?" frågade han föraktligt.

Jag sade honom, att vi hade bedt Gud om en bris, och att den måtte komma ofördröjligen; ty vi voro redan så nära klipporna, att ingen minut vore att förlora.

Med en blick af utesägligt förakt såg han på mig och sade med en ed, att förr finge han väl se en bris än höra honom. Därvid såg jag, att han riktade sin blick mot masttoppen och betraktade seglet däruppe. Och — se där — en sakta darrning började gå igenom det slappt nedhängande seglet, liksom om ett luftdrag vore i antågande.

"Nå, ser ni inte!" utropade jag. "Brisen är i antågande, se på toppseglet däruppe!"

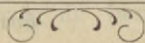
Han dröjde icke längre med sin befallning att sätta till seglen. Och matrosernas spring hit och dit på däck för att fullgöra hans order lockade äfven kaptenen upp för att se, hvad som var på färde. Och intet tvifvel mer — brisen hade kommit.

Redan svälde våra segel, och efter några minuter plöjde vi hafvet med sex å sju knops hastighet i timmen. De nakna vildarna på stranden hade för tidigt jublat öfver det byte, skeppsbrottet skulle tillföra dem, och vi beklagade oss icke öfver att snart försvinna ur deras synkrets.

Det dröjde icke länge, förrän all fara för oss var förbi. Och ehuru vinden var ostadig, så höll den dock i, till dess vi hade fått Palan-öarna i sikte.

Gud uppmuntrade mig genom denna tilldragelse, innan jag satte min fot på Kinas jord, att ständigt kasta alla mina bekymmer och all min nöd på honom i bönen och lita på, att han själf skall förhärliga sin sons Jesu Kristi namn och sända hjälp i rätt tid."

Och Hudson Taylor var också en bödens man som få. Men icke bara det. Han litade på Guds löften och väntade att få det han bad om. Och aldrig kom han på skam.

Den lille äppeltjufven.

Äpplena lägo i korgen så röda,
 Per klef ur sängen förutan all möda
 och tog sig det största, det bästa som
 fanns,
 det gick som en dans.

Nu tänkte han hålla kalas med detsamma,
 han hade glömt bort all förmaning af
 mamma,
 men då kommer morfar: "Åhå, junker Per,
 hvad kallas det här?"

Att ta', hvad man inte har lof till, är illa!
Du ärlig skall vara först, Per, i det

lilla!

Ej taga det minsta, som inte du får!
Nå, Per, du förstår?"

Och Per han förstod, att hvad morfar nu
sade,

det var just det rätta, och äpplet han lade
tillbaka. — Att aldrig så göra igen
han lofvade se'n.

Ella.

Svenska bilder.

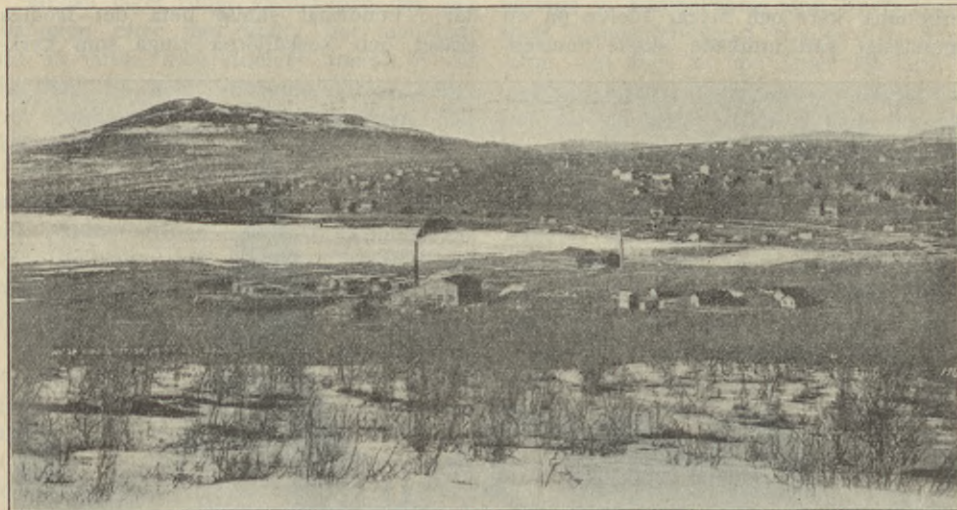
Kiruna.

Med flera teckningar.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Från Luleå anträdde vi nu färden från Bottniska vikens strand på tvärbanan genom Västerbotten, Lappland och Norge till Rombaksfjorden vid Atlanten. Bansträckan genom Lappland har alls icke haft för afsikt att nå befolkningen vid floddalarna, utan den letar sig fram utmed

och ifrån de oerhörda malmfälten vid Malmberget och Kiruna för att tillgodogöra sig dess rikedomar. Vid de två nämnda malmfälten har på några år växt upp samhällen, som i folkmängd öfvergå våra många små och medelstora svenska städer. Järnvägslederna genom Västerbotten och

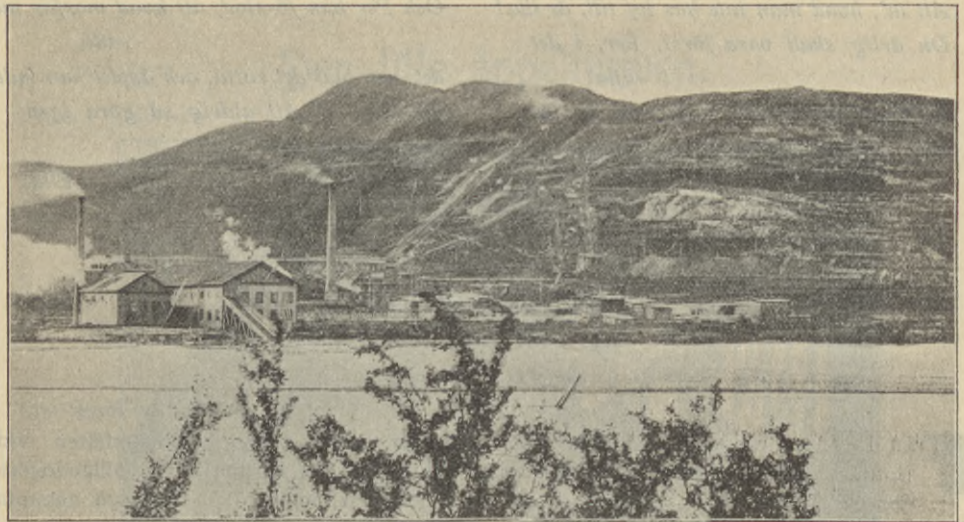

Luossavaara malmberg och Kiruna stad.

stränderna af milsvida mossar och kärr den skapligaste vägen till Malmberget och Kiruna samt vidare öfver Riksgränsen längs Rombaken till Narvik. Händelsevis har man ibland kommit nära en by såsom vid Murjek eller en kyrka såsom vid Gellivara. Afsikten har varit bara att få järnväg till

Lappland har dock haft det goda med sig, att de på praktiskt folk öppnat ögonen, för hvilka oerhörda vidder af odlingsbar jord finnes här uppe, och huru ytterst nödvändigt det är att få dessa tiomila kärr och myrar utdikade och förvandlade till fruktbara ängar och furudungar. Ty på de

BARNAVÄNNEN.

Kirunavaara malmberg.

sanka markerna dör skogen ut och ingen ungskog kommer i stället. Om Västerbottens kärr och myrar blefve på ett planmässigt sätt utdikade, skulle tiotusen-

det och rundtomkring sig förvandla ödemarken till en Herrens lustgård, där hjordar i hundratal skulle beta det frodiga gräset och koskällorna ringa som kyrk-

Jukkasjärvi kyrka.

tals af de unga, friska män och kvinnor, som nu svika sitt fosterland och söka sig ett hem bortom hafven, kunna häruppe bygga sig egna hem i det egna fosterlan-

klockor. Och genom en sådan odling af landskapen skulle de befrias från den frostländighet, som nu härjar stora vidder, och deras klimat blifva mildare och jämnare.

Vi som bo i mellersta och södra Sverige, ha alls ingen aning om hvilka stora odlingsbara vidder det finnes här uppe, och inte heller veta vi af huru mycket redan här finnes odladt. Vi tro med de geografiska läroboksförfattarne, att här finns bara en och annan lappkåta med sin lappfamilj och sina renar och med de turistande doktorerna och docenterna att här finnas bara urstyft vackra snöfjäll och hänförande utsikter öfver berg och dal. Ja, här finnes ju både lappar och snöfjäll, men här finnes mycket, mycket mer. Här finnes utomordentligt bördig svensk jord, som ligger och väntar på att varda odlad af svenska män. Här ligga skatter i bergen af järn och koppar och guld och vänta på att komma fram i ljuset, här brusa tusende och åter tusende forsar och vattenfall i otämd frihet och vänta på att få sätta in sin kraft i arbetet för Sveriges väl.

Medan tåget rullar framåt förbi den ena stationen efter den andra, har man haft tid att tänka, men slutligen stanna vi vid Kiruna. Så heter stationen och så kallas det samhälle, som af befolkningen själf kallas "staden".

Här fanns år 1900 inte en enda människoboning, men nu uppgår befolkningen till 7,000. Äfven här hade vänner mött vid stationen, och de togo vänligt och hjärtligt hand om oss och bjödo oss vara välkomna till denna Sveriges nordligaste stad.

Det var naturligtvis med en viss förvåning vi sågo oss omkring på hus och gator, parker och hotell — allt nytt och under vardande. Jag skulle bo på Privathotellet. Det låg högt och fritt och genom fönstren åt väster sökte vi först det världsberömda Kirunavaara malmfält. Ja, där midt emot låg det på stranden af en smal

sjö och med en höjd af omkring 800 meter öfver hafvet. Det liknade på afstånd en väldig fästning med sina bröstvärn och kanongluggar, och som fästning kan det nog i nödfall användas. Nu pågick det fredliga arbetet där högt uppe på järnfjällets sidor. Terassvis spränges bergväggen ned och på rutschbanornas järnvagnar åker malmen ned till de väntande malmvagnarna på järnvägen. När 30 järnvägsvagnar blifva lastade, går tåget norrut till Riksgränsen och till Narvik i Norge, där malmen aldeles såsom vid Luleå lastas i fartygen.

Men vi låta blicken gå vidare förbi Kirunavaara rätt väster ut. Och här reser sig fjäll bortom fjäll, och längst bort i fjärran Kebnekaises majestätiska isklädda topp, som nu glänste som silfver i solljuset. Det är jätten bland Sveriges fjäll, 2123 meter högt.

Dagen efter vår ankomst till Kiruna bestego vi Kirunavaaras topp, hvars högsta spets "Landshöfdingen", prydes af en flaggstång, och ända hit upp ligger den järnrika malmen, blåsvart, glänsande, i öppen dag. Det var en härlig utsikt vi hade häruppe öfver en stor del af Lapplands vilda, vackra fjällvidder med dess snö- och ishöjda toppar mot väster och norr. Där nedanför bergets fot ligger den lilla vackra sjön Luossajaare, under hvars botten järnmalm äfven gömmer sig. Österut ligger Jukkasjärvipartiet med kyrkan och byn på det smala näset i Torneälfvens vattenfåra. Åt söder höjer sig i mjuka linjer det ena skogklädda berget bortom det andra. Och där nere vid Kirunavaaras fot och vid stranden af en liten sjö har för tillfället en lappfamilj slagit upp sin kåta, från hvars taköppning röken stiger rätt upp i den klara, sommarvarma luften. (Forts.)

Ett solens barn.

At Alcock.

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Den eftermiddag, om hvilken vi här liten ström. De arbetade under uppsikt ofvan talade, voro gossarne från af en af de mest ansedda männen i byn.

Caxa, såsom vi vilja kalla byn, sys- Detta var på samma gång ett slags skola selsatta med att tillverka tegel nere vid en för dem, ty vi förstå, att deras undervis-

ning måste vara väsentligt olika vår. Läsnings och skrifning hade de aldrig hört talas om, och deras räknekonst var ännu mycket ofullkomlig. Men så mycket grundligare inpräglades hos barnen den store Inkas fem förnämsta bud: "Du skall icke dräpa"; "du skall icke bedrifva otukt"; "du skall icke stjäla"; "du skall icke ljuga"; "du skall icke vara lat".

Tillfölje af detta sista bud måste barnen redan i sitt femte år, alltså i sin spädate ålder, sysselsättas med någonting nyttigt.

Men de gossar, som vi i dag funno vid arbetet, voro dock redan till största delen komna öfver denna ålder, och det tegel, som de skulle tillverka, afsågs att användas till att bygga nya hus af. Det var smärta, välformade, mörkfärgade gestalter med slätt hår, vackra, svarta ögon och aflängt ansikte. Deras dräkt bestod hufvudsakligen af en kort ylle-tunika och sandaler, förfärdigade af en sorts bast.

Medan de fuktade leran med vatten och lade den i formar samt ställde dessa i långa rader att torka i solen, pratade de muntert med hvarandra eller sjöngo en sång till den store Inkas ära.

"Jag säger er", började nu den äldste och kraftfullaste af dem alla, "och jag upprepar det för andra och tredje och fjärde gången, ja, så ofta ni vilja höra det, att jag tillverkar mera tegel än någon annan gosse eller man i Caxa — hvad säger jag — mer än någon i alla byarna rundt omkring oss." Och han beskref med sin smutsiga bruna hand en vid båge.

"Tyst Yachani, nu går det för långt!" anmärkte en annan. Kamraterna hade förändrat den förste talarens namn Muchani, som betyder tack, till Yachani — jag vet — till följe af hans ständiga påstående att han visste och kunde allting, och nu fick han alltjämt behålla detta namn.

"Du öfverdrifver nu, liksom du gjorde, den gången, när du förklarade, att din mors majsfält var det präktigaste i hela trakten, fastän Huanacus vilda horder hade kommit ned från bergen och förstört allsammans."

"Ja, kunde jag rå för det?" frågade

Yachani öfverlägset. "Hon hade dock haft det vackraste fältet."

"Ser ni främlingen därborta?" ropade en liten gosse och stötte blygsamt till de äldre kamraterna på armarna. (Forts.)

Brevväxling med de små.

Prisuppgift n:r 12.

N	A	T	R	O	N
*				*	*
		*	*		*
*		*	*		
*				*	*
R	A	D	I	U	M

1. Stad i Grekland.
2. Stad i Bajern.
3. Stad i Preussen.
4. En berömd romersk man.

Att förvandla "natron" till "radium". Man bildar de fyra nya orden genom att insätta en ny bokstaf på de rutor, som äro utmärkta med stjärnor, men aktar sig för att röra de bokstäver, som stå i de blanka rutorna utan tager med dem i det nya ordet undan för undan.

Bibelläsning

eller hvad står det i nästa söndags text?

Veckan 25 Sept.—1 Okt. 1905.

M. 24. 2 Mos. 20: 1—17. *Lagens utgifvande och innehåll.*

T. 26. v. 1—4. *Herrn allena skall vara din Gud.*

O. 27. v. 5—6. *Dom och nöd.*

T. 28. v. 7. *Herrns namn.*

F. 29. v. 8—11. *Sabbatsbudet.*

L. 30. v. 12. *Barnens bud.*

S. 1. v. 13—17. *Fridsamhet, renhet, ärbarhet befallas; ond lusta förbjudes.*

Söndagsskoltext för den 1 Okt.

2 Mos. 20: 1—17.

Minnesvers: Ps. 119: 18. Öppna mina ögon, att jag må skåda undren i din lag.